
Aleksander Fredro

— ŻYCIE I TWÓRCZOŚĆ —

Data i miejsce urodzenia:

20 czerwca 1793, Surochów

Data i miejsce śmierci:

15 lipca 1876, Lwów, Ukraina

MŁODOŚĆ

Urodził się w bogatej rodzinie szlacheckiej jako syn Jacka Fredry i Marianny z Dembińskich. Był jednym z dziewięciorga dzieci. Nauki pobierał w domu rodzinnym. W 1806 roku przeniósł się do Lwowa. Fredro w wieku 16 lat wstąpił do wojska i wziął udział w kampanii moskiewskiej wraz z wojskami Napoleona oraz Józefem Poniatowskim. Szybko awansował na majora przez co został odznaczony orderem Virtuti Militari oraz francuską Legią Honorową. W latach 1813–1814 przebył całą kampanię napoleońską jako oficer ordynansowy w sztabie cesarza. Po czym, w 1814 roku został odznaczony Krzyżem Legii Honorowej. Po wojnie dostał się do niewoli Rosjan, z której udało mu się uciec w przebraniu chłopskim. Wraz z niedobitkami armii francuskiej pojechał w 1814 r. do Paryża, gdzie zachwyciły go teatrzyki, w których grano: komedie i melodramaty. Po abdykacji Napoleona w 1815 roku wrócił do domu i gospodarował w rodzinnym majątku Bieńkowa Wisznia. Po powrocie do kraju rozpoczął pracę nad własnymi utworami. W 1818r., mając 25 lat, napisał pierwszą ważną komedię „Pan Geldhab”. Sztuka została wystawiona w 1821 roku.

MIŁOŚĆ

Pierwszą miłością Aleksandra Fredry była **Karolina Potocka**, córka komendanta 1 pułku. Jej ojciec miał już jednak dla niej innego kandydata na męża.

Aleksander zbliżył się do **Zofii z Jabłonowskich**. Miłość ta okazała się wzajemna i 8 listopada 1828 roku w Korczynie pod Krosnem odbył się ślub.

Szczęśliwe małżeństwo doczekało się dwojga dzieci: Zofii, późniejszej hrabiny Szeptyckiej – autorki „Wspomnień z lat ubiegłych” oraz syna Jana Aleksandra, który w dorosłym życiu również obrał drogę komediopisarza.

TWÓRCZOŚĆ

„Intryga na prędcie”

„Paweł i Gawęł”

„Zapiski starucha”

„Zemsta”

„Śluby panieńskie, czyli Magnetyzm serca”

„Wielki człowiek do małych interesów”

„Pan Geldhab”

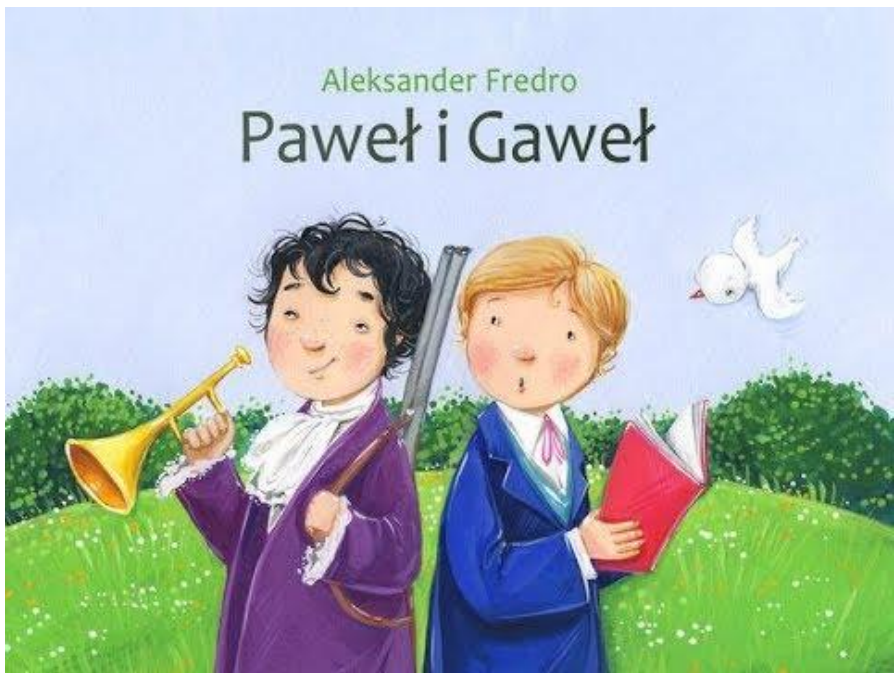
„Mąż i Żona”

„Damy i huzary”

„Pan Jowialski”

„Śluby panieńskie”

„Małpa w kąpiel”

Paweł i Gawęł w jednym stali domu,
Paweł na górze, a Gawęł na dole;
Paweł spokojny, nie wadził nikomu,
Gawęł najdziksze wymyślał swawole.
Ciągłe polował po swoim pokoju:
To pies, to zając — między stoły, stołki,
Gonił, uciekał, wywracał koziołki,
Strzelał i trąbił, i krzyczał do znoju.
Znosił to Paweł, nareszcie nie może;
Schodzi do Gawła i prosi w pokorze:
«Zmiłuj się waćpan, poluj ciszej nieco,
Bo mi na górze szyby z okien lecą!»
A na to Gawęł: «Wolność Tomku
W swoim domku».

Cóż było mówić? Paweł ani pisał,
Wrócił do siebie i czapkę nacisnął.
Nazajutrz Gaweł jeszcze smacznie chrapie,
A tu z powały coś mu na nos kapie.
Zerwał się z łóżka i pędzi na górę.
Stuk, puk! — Zamknięto. Spogląda przez dziurę,
I widzi — Cóż tam? Cały pokój w wodzie,
A Paweł z wędką siedzi na komodzie.
— «Co waćpan robisz?» — «Ryby sobie łowię».
— «Ależ mospanie, mnie kapie po głowie!»
A Paweł na to: «Wolność Tomku w swoim domku».
Z tej to powiastki morał w tym sposobie:

Jak ty komu, tak on tobie.

CYTATY

**"W zgodzie – czy w kłótni, we wrzawie – czy ciszy,
Niech oko drzymie, a ucho nie słyszy." - *"Śluby panieńskie"***

"Jeśli nie chcesz mojej zguby, krokodyla daj mi luby" - *"Zemsta"*

**"Przy schyłku życia na cóż grzebiesz w swojej przeszłości? Cóż tam zobaczysz? trochę
szału..., trochę błędów..., trochę głupstwa... Na prawej drodze - ciernie, obok pociechy -
trwogę, obok nadziei - zwątpienie. Teraz noc..." - *"Zapiski starucha"***

CIEKAWOSTKI

- Aleksander Fredro nigdy nie chodził do szkoły, wszystkie nauki pobierał w domu.
- Miał ośmioro rodzeństwa.
- Jako nastolatek wstąpił do armii Księstwa Warszawskiego, a następnie do wojska Napoleona. Został uhonorowany Krzyżem Virtuti Militari i Krzyżem Legii Honorowej.
- W 1806 roku w pożarze dworu w Beńkowej Wiszni zginęła matka Aleksandra.
- Pierwszą ważną komedię, "Pan Geldhab", Fredro napisał w 1818 roku, w wieku 25 lat.
- Wiele sentencji z utworów Fredry weszło do codziennego języka, na przykład: „wolność Tomku w swoim domku”, „jak ty komu, tak on tobie”, czy słynne „jeśli nie chcesz mojej zguby, krokodyla daj mi luby”.
- Miłosna historia Aleksandra Fredry to aż 11 lat oczekiwania, aż będzie mógł poślubić wybraną swojego serca- Zofię.
- W ślady Aleksandra Fredry poszedł jego syn Jan Fredro, który również został pisarzem.

MUZEA

**Muzeum rodziny Fredrów
w Beńkowej Wieszni**

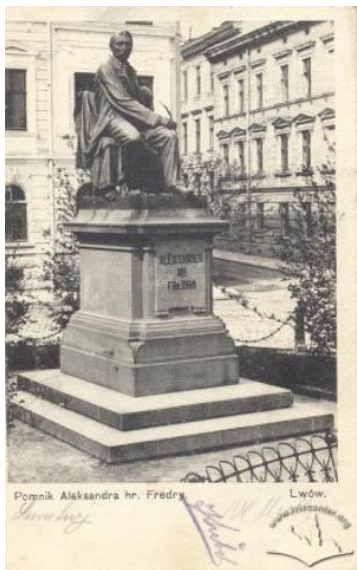

**Muzeum Aleksandra Fredry
w Rudkach**

POMNIKI

Kraków

Lwów

Wrocław

Z Lwowa pomnik Fredry przyjechał do Polski w 1946 roku. Został przewieziony do Warszawy. O przeniesieniu go do Wrocławia zdecydował fakt, że po wojnie w tym mieście osiedliło się wielu repatriantów ze Lwowa. Wrocław „stał się spadkobiercą i kontynuatorem polskich tradycji naukowych Lwowa”. Ponadto Fredro znał to miasto. Do Wrocławia pomnik przywieziono 15 lipca 1956 r. i uroczyście odświeżono na południowej pierzei Rynku, w miejscu gdzie niegdyś stał pomnik króla Prus Fryderyka Wilhelma III.

Opracowała:

Maja Bogdanowicz

klasa VIII f